- ➢ fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;
- ➢ fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yol qo‘yilgan bo‘lsa;
- ➢ fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- ➢ fanni bilmasa.

Fan o‘qituvchisi haqida ma’lumot

Muallif:	**Nazarova M.Sh.** – “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi katta o‘qituvchisi
E-mail:	tfm-79@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi
Taqrizchilar:	**Mirzaev K.J.** - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi mudiri, i.f.d., professor **Pardaeva O.M.** - Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes” kafedrasi mudiri, dotsent.

Mazkur Sillabus universitet o‘quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29.08 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024 yil 26.08 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan ma’qullangan.

O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i	R. Ro‘ziqulov
Fakultet dekani	A.Alikulov
Kafedra mudiri	U.Eshmuradov
Tuzuvchi	M.Nazarova

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
A.A.Elmurodov
2024 yil “29” 08

MAKROIQTISODIYOT

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

(Sirtqi ta’lim 2-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta’lim sohasi:	310000 – Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta’lim yo‘nalishi:	60310100 – Iqtisodiyot (qishloq xo‘jaligida)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
60310100 – Iqtisodiyot (qishloq xo'jaligida)
ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Makroiqtisodiyot
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	MAKIQB1312
Yil:	2024-2025
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	360
Ma'ruza	16
Amaliy mashg'ulotlar	40
Laboratoriya mashg'ulotlari	
Seminar	–
Mustaqil ta'lim	304
Kredit miqdori:	12
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek-rus

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o 'qitishdan maqsad – talabalarda zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining ham nazariy, ham amaliy tomonlarini o'rganish hamda bozor subyektlarining har xil bozor tuzilmalaridagi iqtisodiy faoliyatini o'rganish bo'yicha yo'nalish profiliga mos bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdir.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Iqtisodiyot nazariyasi
2.	Iqtisodiy ta'limotlar tarihi
3.	Mikroiqtisodiyot

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Makroiqtisodiyotga kirish, uning asosiy kategoriyalari va tadqiqot usullarini; makroiqtisodiy ko'rsatkichlarning mohiyati va ularni hisoblash shartlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Milliy daromadni yaratilishi, taqsimlanishi va ishlatilishini; pul tizimi,

ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;

- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bolsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;

MT52	Valuta bozorini davlat tomonidan tartibga solish usullari.	6
MT53	Valuta va jahon valuta tizimi tushunchasi. Valuta bozorini davlat tomonidan tartibga solish usullari.	6
MT54	Ochiq iqtisodiyotda makroiqtisodiy siyosat.	6
MT55	Mamlakat jahon moliya bozorlarida kredit olishi va kredit berish.	6
	Jami	304

Asosiy adabiyotlar	
1.	Zaxidov G'.E., M.T.Asqarova, Z.A. Djumayev, L.F.Amirov, H.A. Hakimov. Makroiqtisodiyot. Dasrlik. - T.: 2019. - 290 bet.
2.	Ishmuhamedov A.E., Djumaev Z.A, Jumaev Q. X. Makroiqtisodiyot: O'quv qo'llanma. T.: O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2005. -192 bet.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
6.	N.Gregory Mankiw. Macroeconomics.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy

	banklar va pul bozorini makroiqtisodiy jarayonlarga ta'sirini; inflyatsiya va uning iqtisodiy oqibatlarini bilishlari lozim;
TN3	Ochiq iqtisodiyot sharoitida makroiqtisodiy jarayonlarning kechishini; ishsizlik, uning ko'rinishlari va iqtisodiy oqibatlarini; iqtisodiy o'sish jarayonlarni va modellari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Xalqaro andozalarga muvofiq ravishda makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni hisoblash; asosiy makroiqtisodiy modellarning o'zgaruvchilarini aniqlash va tenglamalarini tuzish haqida bilimga ega bo'lishlari kerak.
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	makroiqtisodiy voqeliklar va jarayonlarni oddiy ravishda izohlabgina qolmay, shu bilan birga ular o'rtasidagi qonuniyatlarni va bog'liqliklarni aniqlaydi, iqtisodiyotdagi sabab-oqibat aloqalarini tadqiq qiladi;
TN6	makroiqtisodiy bog'liqliklar va aloqalarni bilish iqtisodiyotdagi mavjud vaziyatni baholashga imkon beradi va uni yaxshilash uchun nima qilish va birinchi navbatda siyosat vakillar qanday chora ko'rishlari kerakligini ko'rsatadi, ya'ni iqtisodiy siyosatni tamoyillarini ishlab chiqishga imkon beradi;
TN7	makroiqtisodiyotni bilish kelajakda jarayonlar qanday rivojlanishini oldindan ko'rish, ya'ni prognozlar tuzish, kelgusidagi iqtisodiy muammolarni oldindan ko'rishga imkoniyat beradi.
TN8	talabalarning iqtisodiyotdagi barcha jarayonlarni, quyi tizimdagi korxona, firma, tadbirkorlarning iqtisodiy faoliyatidan boshlab, makro darajadagi barcha iqtisodiy munosabatlarni nazariy-usulbiy jihatdan o'rganish orqali bilim, malaka va ko'nikmalarini shakllantirishlariga imkon beradi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Makroiqtisodiyot"ga kirish.
M2	Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar.
M3	Bozor iqtisodiyotining davriy rivojlanishi . Ishsizlik.
M4	Inflatsiya siyosati.
M5	Yalpi talab modeli. Yalpi taklif modeli
M6	Iste'mol va jamg'arish.
M7	IS-LM modeli. IS -LM egri chizig'i va uning tenglamasi
M8	IS -LM egri chizig'i va uning tenglamasi.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar.
A2	Yalpi ichki mahsulotni hisoblash usullari.
A3	Bozor iqtisodiyotining davriy rivojlanishi . Ishsizlik.
A4	Ishsizlik. Ouken qonuni.

A5	Inflatsiya siyosati.
A6	Antiinflatsiya siyosati.
A7	Yalpi talab modeli.
A8	Yalpi taklif modeli.
A9	Iste'mol va jamg'arish.
A10	Investitsiya funksiyalari.
A11	Keynsning tovarlar va xizmatlar bozorida makroiqtisodiy muvozanat modeli.
A12	«Keyns xochi». Ishlab chiqarish hajmining muvozanat darajasiga erishish mexanizmi.
A13	Pulga talab funksiyasi.
A14	Pul taklifi. Pul bozorida muvozanat.
A15	Davlat budjeti.
A16	Budjet taqchilligi va uni moliyalashtirish vositalari.
A17	Soliqlar.
A18	Soliqlarning turlari va funksiyalari
A19	Budjet – soliq siyosati.
A20	Budjet tizimining asosiy tamoyillari..
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L)	

	Mustaqil ta'lim (MT)	soat
MT1	"Makroiqtisodiyot"ga kirish.	6
MT2	Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar.	6
MT3	Yalpi ichki mahsulotni hisoblash usullari.	6
MT4	Bozor iqtisodiyotining davriy rivojlanishi . Ishsizlik.	6
MT5	Ishsizlik. Ouken qonuni.	6
MT6	Inflatsiya siyosati.	6
MT7	Antiinflatsiya siyosati.	6
MT8	Yalpi talab modeli.	6
MT9	Yalpi taklif modeli.	6
MT10	Iste'mol va jamg'arish.	6
MT11	Investitsiya funksiyalari.	**6**
MT12	Keynsning tovarlar va xizmatlar bozorida makroiqtisodiy muvozanat modeli.	6
MT13	«Keyns xochi». Ishlab chiqarish hajmining muvozanat darajasiga erishish mexanizmi.	6
MT14	Pulga talab funksiyasi.	6
MT15	Pul taklifi. Pul bozorida muvozanat.	6
MT16	Davlat budjeti.	6

MT17	Budjet taqchilligi va uni moliyalashtirish vositalari.	6
MT18	Soliqlar.	6
MT19	Soliqlarning turlari va funksiyalari	6
MT20	Budjet – soliq siyosati.	6
MT21	Budjet tizimining asosiy tamoyillari..	6
MT22	Bank tizimi.Pul-kredit siyosati.	6
MT23	Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi vazifalari.	6
MT24	IS-LM modeli.	6
MT25	Modelning asosiy tenglamalari	6
MT26	IS -LM egri chizig'i va uning tenglamasi.	6
MT27	Pul bozorlarining birgalikdagi muvozanati. IS-LM modelida makroiqtisodiy muvozanat.	6
MT28	Iqtisodiy o'sish: umumiy tavsifi.	6
MT29	Iqtisodiy o'sishning Xarrod, Domar modellari.	6
MT30	Iqtisodiy o'sishning neokeynscha modellari.	6
MT31	Bozorning monopollashuvi darajasini pasayishi.	6
MT32	Iqtisodiy o'sishning neoklassik modellari.	6
MT33	R.Solouning neoklassik modeli asoslari.	6
MT34	Texnologik taraqqiyotning iqtisodiy o'sishga ta'siri.	6
MT35	Felpsning «oltin qoidasi» barqaror muvozanati va iqtisodiy o'sishga ta'siri.	6
MT36	Xalqaro savdo nazariyasi.	6
MT37	Xizmatlarni ayirboshlash. Muhandislik-maslahat xizmatlari. Transport xizmatlari. Sayyohlik xizmatlari.	6
MT38	Xalqaro savdo nazariyasi.	6
MT39	A.Smitning mutlaq ustunlik nazariyasi. Rikardoning nisbiy ustunlik nazariyasi.	6
MT40	Xeksher – Olinning neoklassik konsepsiyasi.	6
MT41	Tashqi savdo siyosati.	4
MT42	Tashqi savdo hajmlaridagi soliqlar.	4
MT43	Ishlab chiqarish samarasi. Bojxona bojlarini joriy qilish. Ishlab chiqarish subsidiyalari. Litsenziyalash va kvotalash.	4
MT44	Importga ta'riflar. Importga tariflar kiritilishining iqtisodiy oqibatlari.	4
MT45	Ishlab chiqaruvchilarga subsidiyalari va importni kvotalar orqali tartibga solish.	4
MT46	To'lov balansi.	4
MT47	To'lov balansining tarkibiy qismlari o'rtasidagi bog'liqliklar.	4
MT48	To'lov balansida kapital harakati hisobi balansi.	4
MT49	Investitsiyalar va boshqa o'rta va uzoq muddatli kapital. Kapital harakati balansining qoldig'i.	4
MT50	Valyuta kursi.	4
MT51	Valuta va jahon valuta tizimi tushunchasi.	6